

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศของนักเรียนนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
ชื่อและนามสกุล นางสาวณัฐพัชร คุ่มบัว
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันศักดิ์ ทองรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2562

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

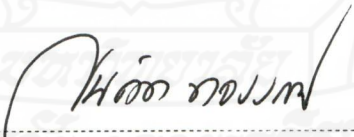
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์พัชนี เขยจรรยา)

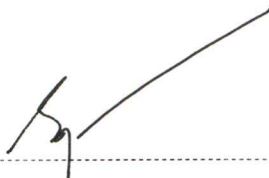
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันศักดิ์ ทองรินทร์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศของนักเรียนนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ผู้วิจัย นางสาวณัฐพัชร คุ่มบัว รหัสนักศึกษา 2591500729 **ปริญญา** นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ไพบูรณ์ คะเชนทร์พรรค

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันทัด ทองรินทร์ **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (2) การรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศ (3) เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศและ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมกับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศของนักเรียนนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน/นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) และระดับอาชีวศึกษา (ปวช.,ปวส.) จำนวน 380 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมทุกวัน โดยใช้เฟซบุ๊กมากที่สุดและใช้เวลาเปิดรับสื่อ 5-6 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาประเภทข่าวหรือเหตุการณ์ประจำวันมากที่สุด รองลงมาเป็นการใช้ดูหนัง ฟังเพลง และสนทนากับเพื่อนในยามว่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับเนื้อหาทางเพศจากสื่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ใช้เวลาเปิดรับสื่อต่อครั้งน้อยกว่า 1 ชั่วโมง โดยเปิดรับรูปภาพโป๊เปลือยหรือภาพลามกอนาจาร มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.65 (2) กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศมากที่สุดคือ การสร้างสรรค์สื่อสังคมเรื่องเพศ มีค่าเฉลี่ย 3.59 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การวิเคราะห์สื่อสังคมเรื่องเพศ มีค่าเฉลี่ย 3.57 มีอยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินสื่อสังคมเรื่องเพศ มีค่าเฉลี่ย 3.41 อยู่ในระดับมาก และการเข้าถึงสื่อสังคมเรื่องเพศ มีค่าเฉลี่ย 3.06 อยู่ในระดับปานกลาง (3) เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ย และที่พักอาศัยของนักเรียน/นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ที่แตกต่างกันมีการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศต่างกันและ (4) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของนักเรียน/นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มีความสัมพันธ์กับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศ โดยมีความสัมพันธ์แบบผกผันหรือในทิศทางตรงกันข้าม

คำสำคัญ การรู้เท่าทันสื่อเรื่องเพศ สื่อสังคม นักเรียน/นักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Thesis title: Social Media Literacy on Sexuality among Bunditpatanasilpa Institute Students

Researcher: Miss Nattaphat Khumbua; **ID:** 2591500729;

Degree: Master of Communication Arts; **Thesis advisors:** (1) Paiboon Kachentaraphan, Associate Professor; (2) Dr. Santat Thongrin, Assistant Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The objective of this research was to study Bunditpatanasilpa Institute's students in terms of (1) their social media usage; (2) their social media literacy on sexual content; (3) the relationships between demographic factors and level of social media literacy on sexual content; and (4) the relationship between social media usage and level of social media literacy on sexual content.

This was a survey research, using questionnaire. The sample was 380 students enrolled in secondary school (matayom 1-6) and vocational courses at Bunditpatanasilpa Institute, chosen through stratified random sampling. Data were statistically analyzed to find frequency, percentage, standard deviation, t-test, ANOVA and Pearson's correlated coefficient.

The results showed that (1) the sample used social media every day, on average of 5-6 hours per day, Facebook was used the most. The sample mostly looked at news or everyday events, followed by watching movies, listening to music and chatting with friends during their free time. The majority of sample reported looking at sexual content on social media to a small degree; less than one hour at a time. The most common type of sexual content was pornography (mean 2.65). (2) Overall, the sample had a medium level of social media literacy regarding sexual content (mean 3.41). They were the most literate regarding the sexual content creation (mean 3.59), followed by the aspect of sexual content analysis (mean 3.57), sexual content evaluation (mean 3.41) and sexual content access (mean 3.06). (3) Difference in the factors of sex, age, grade level, grade point average, and place of residence were related to differences in level of social media literacy about sexual content. (4) There was an inverse correlation between social media use behavior and level of social media literacy about sexual topics.

Keywords: Sexual media literacy, Social media, Student, Bunditpatanasilpa Institute

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ไพบูรณ์
คะเชนทรพรรค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันหัตถ์ ทองรินทร์ ที่ปรึกษาร่วม
ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ และแก้ไขร่างวิทยานิพนธ์ มาโดยตลอด จึงขอขอบคุณไว้
 ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์พัชนี เชยจรรยา ที่ให้เกียรติเป็นประธานในการสอบ
วิทยานิพนธ์ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณะผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวีณา เอี่ยมยี่ลุ่ม
และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐิติ วงศ์วีเชษฐ์ ที่ได้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยและกรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำในการวิจัยครั้งนี้ ครู อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์
ทุกแห่งในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้ความร่วมมือทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ตอบแบบสอบถาม
 ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย รวมถึง คณะผู้บริหาร บุคลากรสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทุกท่าน
ที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงาน ให้การทำวิทยานิพนธ์บรรลุเป้าหมาย ประสพผลสำเร็จลุล่วง
ไปด้วยดี

ท้ายนี้ ขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้เขียนมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วง ผู้เขียน
ขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้เขียน ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความ
ต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้เขียนจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ณัฐพัชร คุ้มบัว

เมษายน 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
ประเด็นปัญหาของการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดและทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับและใช้สื่อสังคม.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น.....	31
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากร.....	46
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคม.....	49
ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศจากสื่อสังคม	51
ตอนที่ 4 ระดับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศ.....	56
ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
สรุปการวิจัย.....	65
อภิปราย	68
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ	83
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
ค การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Object Congruence - IOC)	96
ง การตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของแบบสอบถาม.....	99
ประวัติผู้วิจัย.....	101

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคม.....	49
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศจากสื่อสังคม....	51
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม พฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศจากสื่อสังคม.....	52
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของการเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศจากสื่อสังคม.....	53
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อ การรู้ทันสื่อสังคมเรื่องเพศ.....	56
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรู้ทันสื่อสังคมเรื่องเพศ.....	57
ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบเพศกับพฤติกรรมกาใช้สื่อสังคมเรื่องเพศ.....	60
ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมกาใช้สื่อสังคมเรื่องเพศ.....	60
ตารางที่ 4.10 ตารางทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศ กับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศ.....	62
ตารางที่ 4.11 แสดงการทดสอบสมมติฐานระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับเนื้อหาเรื่องเพศ กับการรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศ.....	62

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แบบจำลองทักษะการรู้เท่าทันสื่อ.....	17
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย	38

